

هارولد پینتر درگذشت

روز ۲۴ دسامبر ۲۰۰۸، هارولد پینتر، شخصیت کم‌نظیر ادبیات انگلستان که از دهه ۵۰ به هنر تأثر روی آورده بود، پس از مبارزه‌ی طولانی با بیماری سرطان مری درگذشت. او که نمایش‌نامه‌نویس، کارگردان، بازیگر و شاعر بود در سال ۲۰۰۵ به دریافت جایزه صلح نوبل نایل شد. او رزمنده‌ای سخت‌کوش، ضدجنگ و بی‌عدالتی اجتماعی در جهان بود.

هارولد پینتر روز ۱۰ اکتبر ۱۹۳۰ در هاکنی، محله‌ی کارگری واقع در شرق لندن به دنیا آمد. تنها فرزند جک و فرانس پینتر که مشتاق آموختن ادبیات بود، در نوجوانی به سرودن شعر و نوشتن مقاله برای مجله‌ی مدرسه‌ی خود پرداخت. در سال‌های ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ در نمایش‌نامه‌های رومو و ژولیت و مکبث ویلیام شکسپیر به‌عنوان بازیگر ظاهر شد. او برای کسب درآمد و هم‌چنین ادامه‌ی کارهای ادبی خود به شغل‌های مختلفی مانند پیشخدمتی، پستچی، برف‌روب و نگهداری سالن تأثر روی آورد. در جریان جنگ جهانی دوم، از خانواده‌اش جدا شد و در سال ۱۹۴۹ به‌عنوان اعتراض از رفتن به خدمت سربازی خودداری کرد و به‌عنوان یک ضدفاشیست به‌وسیله‌ی آدم‌کش‌های فاشیست، مورد ضرب و شتم قرار گرفت. در سال ۱۹۵۶ با خانم ویوین مرچنت که هنرپیشه بود، ازدواج کرد و در سال ۱۹۸۰ از او جدا شد. دانیل، پسر آن‌ها، نویسنده و موسیقی‌دان است. پینتر و همسر دومش، لیدی آنتونیا فریسر به مبارزه‌ی سیاسی ضد جهان آشفته و ناعادلانه ادامه دادند. نمایش‌های او کوتاه و آشکارا سیاسی می‌شد. پینتر به‌ویژه در مورد ظلم و ستم و شکنجه و سوءاستفاده از حقوق بشر که حریصانه به‌وسیله‌ی امپریالیسم، تشدید می‌شد، ابراز نگرانی می‌کرد. در فوریه ۲۰۰۵ به‌طور علنی از نمایش‌نامه‌نویسی کناره‌گیری کرد تا بیش‌تر وقت خود را وقف فعالیت‌های سیاسی کند. «من بیش‌تر نیرویم را به‌ویژه در مورد فعالیت‌های سیاسی کشور به‌کار می‌برم که گمان می‌کنم وضعیت بسیار بسیار نگران‌کننده‌ای است.

پیتر به جنگ ۱۹۹۱ خلیج فارس، بمباران ۱۹۹۹ یوگسلاوی به وسیله ی ناتو، جنگ ۲۰۰۱ افغانستان و جنگ ۲۰۰۳ عراق به شدت اعتراض کرد. در ۲۷ نوامبر ۲۰۰۲ در دانشگاه نوربن ایتالیا اظهار داشت: «بسیاری از مردم آمریکا ناگزیر از تحمل وضعیت دهشت‌باری هستند که حکومتشان به وجود آورده است.»

پیتر یکی از اعضای نخستین کمپین (پویش) خلع سلاح هسته‌ای در انگلستان بود. او هم‌چنین در سال‌های ۱۹۵۹-۱۹۹۴ حامی جنبش ضد نژادپرستی انگلیس بود. پیتر کودتای ۱۹۷۳ سازمان سیا را در شیلی که منجر به ترور و آدم‌کشی علیه حکومت ملی و دموکراتیک سالوادور آلنده شد؛ به شدت محکوم کرد. او علیه دخالت‌های آمریکا در آمریکای مرکزی و جنوبی، فعالانه شرکت کرد و یکی از فعالان کمپین همبستگی با مردم کوبا در انگلیس بود که از انقلاب کوبا پشتیبانی می‌کردند. پیتر یکی از امضاکنندگان اعلامیه‌ی هیات تبلیغی یهودیان برای دفاع از حقوق فلسطینی‌ها در سال ۲۰۰۵ بود. او به لغو نمایش «نام من راشل گریه» به وسیله‌ی کارگاه تأثیر نیویورک که از روی ترس و خودسانسوری بود، اعتراض کرد. (راشل گریه دختر شجاع و دلیر آمریکایی که در جریان اعتراض به تخریب خانه‌های فلسطینی در نوار غزه در ۱۶ مارس ۲۰۰۳ به وسیله‌ی بلدوزر جان سپرد.)

هارولد پیتر مورد اعتماد کمپین آزادی «موردچای ونونو» از زندان اسرائیل بود. (ونونو، قهرمان اسرائیلی است که در سال ۱۹۸۶ در ساندی تایمز لندن، جنگ‌افزارهای هسته‌ای اسرائیل را فاش کرد. او به وسیله‌ی مامور اسرائیل در ایتالیا به دام افتاد که با خوردن دارو، او را گروگان گرفتند و به اسرائیل فرستادند. ۱۸ سال در زندان بود که ۱۱ سال آن به صورت انفرادی بود.)

پیتر مدافع سرسخت آزادی بیان در جهان بود و به‌عنوان نایب‌رییس «پن»، انجمن جهانی نویسندگان، از حقوق نویسندگان ترک زندانی دفاع کرد. او در سال ۱۹۸۸ کتابی را درباره‌ی منع زبان کردی به وسیله‌ی دولت ترکیه نوشت. در جریان جنبش ضدجنگ انگلستان در تظاهرات و اجتماعاتی که به وسیله‌ی ائتلاف توقف جنگ، برگزار می‌شد، با وجود بیماری، بخش بسیاری از وقت و توانایی خود را صرف سخنرانی می‌کرد. او رییس‌جمهور آمریکا، جرج دبیلو بوش و نخست‌وزیر پیشین انگلیس، تونی بلر، هر دو را «قاتلان توده‌ی مردم» نامید و آن‌ها را از بین مقام‌های رسمی گذشته‌ی آمریکا به‌عنوان جنایت‌کاران جنگی که در جهت تسلط بر جهان تلاش می‌کنند، توصیف کرد. او بیش از ۳۰ نمایش‌نامه و یک رمان «کوئوله‌ها» در سال ۱۹۹۰ و تعداد فراوانی مقاله و شعر نوشت و کارهای بسیاری برای رادیو و تلویزیون انجام داد. برخی از

نمایش‌نامه‌های او برای سینما و تلویزیون برگزیده شده بودند و نمایش‌نامه‌های او برای: زن ستوان فرانسوی» در سال ۱۹۸۱ و «خیانت» در سال ۱۹۸۲ هر دو نامزدی جایزه‌ی اسکار را کسب کردند. هارولد پیتر رادمردی سخاوتمند و وفادار به طبقه‌ی کارگر و محرومان بارو حیه‌ای مبارزه‌جویانه در کارها و فعالیت‌های اجتماعی بود.

کارنامه‌ی هارولد پیتر: اتاق و جشن تولد (هر دو در ۱۹۵۷). رنج در کارخانه و سرایدار (هر دو در ۱۹۵۹). پیشخدمت لال (۱۹۶۰). خدمتکار (۱۹۶۳). برگشت به وطن (۱۹۶۵). حادثه (۱۹۶۷). چشم‌انداز و سکوت (هر دو در ۱۹۶۸). دلال (۱۹۷۰). روزگاران کهن (۱۹۷۱). آخرین ثروتمند (۱۹۷۶). خیانت (۱۹۷۸). نوعی از آلاسکا (۱۹۸۲). شخصی در راه (۱۹۸۴). خاطرات لاکپشت (۱۹۸۵). پیوند مجدد (۱۹۸۹). دوستان ورزشکار (۱۹۹۰). مهتاب و پیتر در ۶۰ سالگی (هر دو در ۱۹۹۳). موعده جشن (۱۹۹۴). جشن (۱۹۹۹). جشن و اتاق (۲۰۰۰). جنگ (۲۰۰۳). مرگ (۲۰۰۵).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی